

Spolufinancováno
Evropskou unií

Programy Úřadu práce zaměřené na podporu osob se zdravotním postižením (OZP)

*Zpracování sociálních a zdravotních dat
pro využití v praxi - SZ DATA*

Ing. Tereza Frömmelová, Mgr. Kristýna Rezek

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením*

- **Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)** zahrnuje nástroje a opatření, jejichž cílem je odstraňovat bariéry omezující osoby ve vstupu na trh práce. APZ přispívá k vytváření souladu mezi poptávkou a nabídkou pracovních sil, včetně jejich kvalifikace, aktivizuje skupiny vyloučené z trhu práce a podporuje harmonizaci rodinného a pracovního života.
- Cílovými skupinami APZ jsou mimo jiné **osoby se zdravotním postižením (OZP)**.

*Veškeré informace jsou rovněž dostupné na webových stránkách [Zdravotní postižení](#) | [MPSV](#) a [Zaměstnanost](#) | [MPSV](#)

Nástroje a opatření APZ vhodné pro zapojení OZP

Společensky účelná pracovní místa

- Určeno pro uchazeče, jejichž pracovní uplatnění nelze zajistit jinak.

Veřejně prospěšné práce

- Pracovní příležitosti na předem určenou dobu ve prospěch obcí nebo veřejně prospěšných institucí.

Překlenovací příspěvek

- Finanční podpora pro uchazeče o zaměstnání, kteří se rozhodnou zahájit samostatnou výdělečnou činnost.

Příspěvek na dojížděku

- Určen uchazečům o zaměstnání, kteří jednájí o nástupu do práce mimo obec svého trvalého pobytu.

Nástroje a opatření APZ vhodné pro zapojení OZP

Rekvalifikace

- Program nabízející možnost získání nové profesní kvalifikace nebo rozšíření stávající odbornosti.
- Hrazena jak uchazečům o zaměstnání, tak **zaměstnavatelům**, kteří ji zajišťují pro své zaměstnance.

Pracovní rehabilitace

- Související činnost uchazeče o zaměstnání (OZP) v kooperaci s pracovníkem ÚP s cílem získání nebo udržení vhodného zaměstnání.

Poradenství

- Odborné poradenství zaměřené na pracovní uplatnění uchazeče, rekvalifikaci a využití dalších nástrojů APZ.

Nástroje a opatření APZ vhodné pro zapojení OZP

Příspěvek na zapracování

- Podpora **zaměstnavatelům** určená jako náhrada nákladů spojených se zapracováním uchazeče o zaměstnání, který vyžaduje zvýšenou péči v počáteční době v novém zaměstnání (typicky tedy OZP).

Příspěvek na zřízení pracovního místa pro OZP

- Čerpá **zaměstnavatel**, nebo přímo uchazeč.
- Určen na vybavení nového pracovního místa pro uchazeče (OZP)

Příspěvek na úhradu provozních nákladů spojených se zaměstnáváním OZP

- Může získat **zaměstnavatel** v souvislosti se vznikem nových provozních nákladů spojených se zaměstnáváním OZP.

Příspěvek na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce

- Poskytován **zaměstnavatelům**, kteří byli uznáni jako subjekty chráněného trhu práce.
- Povinnost zaměstnávat více než 50 % OZP z celkového počtu zaměstnanců a mít uzavřenou dohodu s Úřadem práce.

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

- Opatření APZ zaměřené na osoby se zdravotním postižením (OZP): **Pracovní rehabilitace**
 - Program s cílem pomoci OZP se získáním nebo udržením vhodného zaměstnání.
- Další programy APZ nejsou speciálně určeny pro OZP, avšak účast OZP v těchto programech není vyloučena.

Příklad přínosu vzniklého propojením dat MPSV a ÚZIS ČR:

PRACOVNÍ REHABILITACE

Klienti pracovní rehabilitace

Osoby s invaliditou
(1.–3. stupeň) nebo
zdravotně
znevýhodněné.

Osoby dočasně
práce neschopné.

Osoby, kterým byla
invalidita v
posledních 12
měsících odejmuta.

Osoby, u kterých se
předpokládá, že jim
bude invalidita
udělena.

Klienti pracovní rehabilitace

Osoby s invaliditou
(1.–3. stupeň) nebo
zdravotně
znevýhodněné.

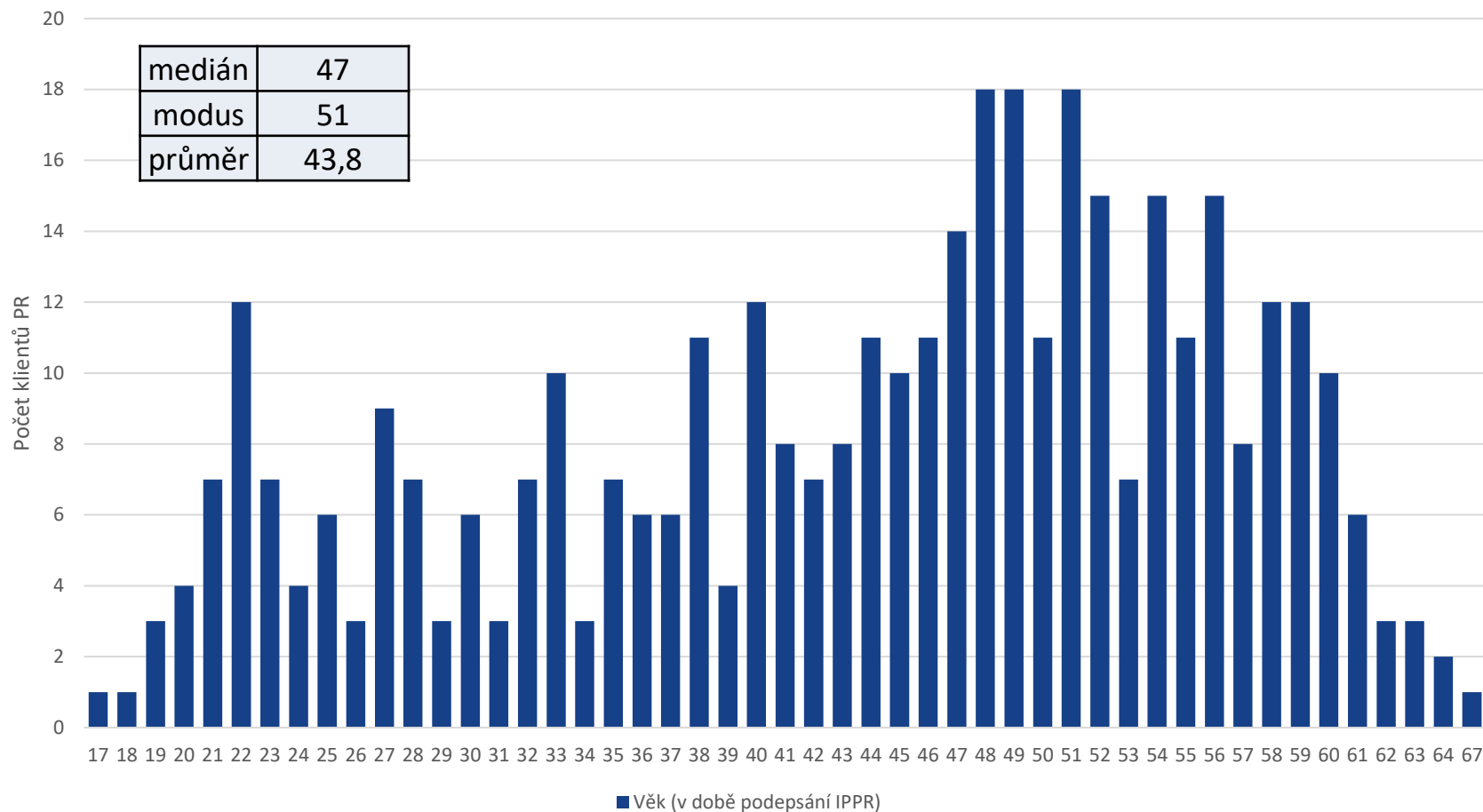
Osoby dočasně
práce neschopné.

Osoby, kterým byla
invalidita v
posledních 12
měsících odejmuta.

Osoby, u kterých se
předpokládá, že jim
bude invalidita
udělena.

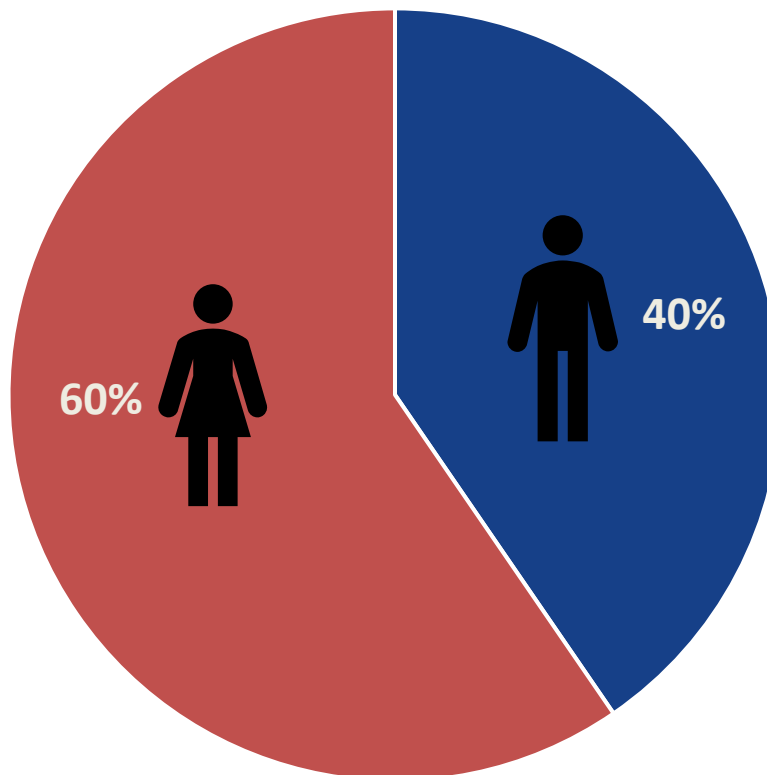
- V roce 2023 bylo vypracováno **110** individuálních plánů pracovní rehabilitace (IPPR), v roce 2024 bylo vypracováno **188** IPPR a v roce 2025 prozatím **120** IPPR (19.11.2025).
- Specifikem Pracovní rehabilitace je mimo jiné kladení důrazu na individuální možnosti klienta. V oblasti zaměstnanosti jsou individuální možnosti každého jedince zjišťovány a podle nich jsou vybírány vhodné metody práce a nástroje či opatření, kterými má být každý jedinec podpořen při získání nebo udržení zaměstnání.

Struktura klientů podle věku

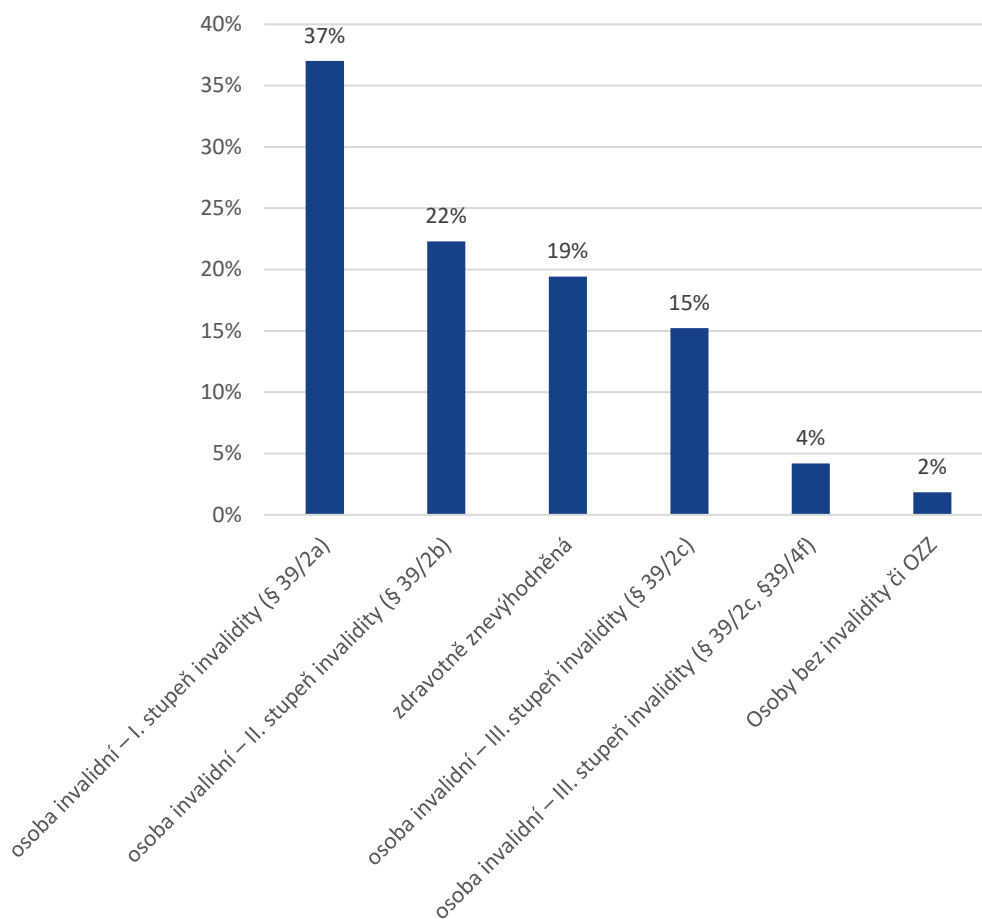
Struktura klientů podle pohlaví

Průměr	46
Nejmladší	17
Nejstarší	63

Průměr	41
Nejmladší	18
Nejstarší	67

Struktura klientů podle zdravotního stavu

- Na základě propojení dat MPSV a ÚZIS můžeme získat vhled do situace OZP.
- **Zdroj:** Data o vypracovaných individuálních plánech pracovní rehabilitace (IPPR) od roku 2023, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Potenciál odemčený propojením dat MPSV s daty ÚZIS

- Kdo je typickým klientem pracovní rehabilitace a v jakých případech je program využíván častěji?
- Jaké jsou důvody míry využívanosti pracovní rehabilitace a existují regionální rozdíly v zapojení?
- Jaký je vztah mezi zdravotním stavem klienta PR a typem zaměstnání, velikostí úvazku či oborem?
- Jakou roli ve věci volby programu pracovní rehabilitace má Příprava k práci, která je součástí pouze pracovní rehabilitace?

Potenciál odemčený propojením dat MPSV s daty ÚZIS

- Jaké jsou výstupy programu z hlediska návratu na trh práce a změny typu zaměstnání?
- V jakých odvětvích a oborech jsou OZP po ukončení PR nejčastěji zaměstnány?
- Do jaké míry se překrývá skupina OZP zapojená **do pracovní rehabilitace** a skupina OZP **zapojená do rekvalifikace**? Existují charakteristické znaky těch, kteří jsou zapojení do obou programů?

Vztah diagnózy a stupně invalidity

Ženy

III. stupeň

Duševní poruchy a poruchy chování
Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Novotvary

II. stupeň

Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Duševní poruchy a poruchy chování
Novotvary

I. stupeň

Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Duševní poruchy a poruchy chování
Novotvary

Vztah diagnózy a stupně invalidity

Muži

III. stupeň

Duševní poruchy a poruchy chování
Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Nemoci nervové soustavy

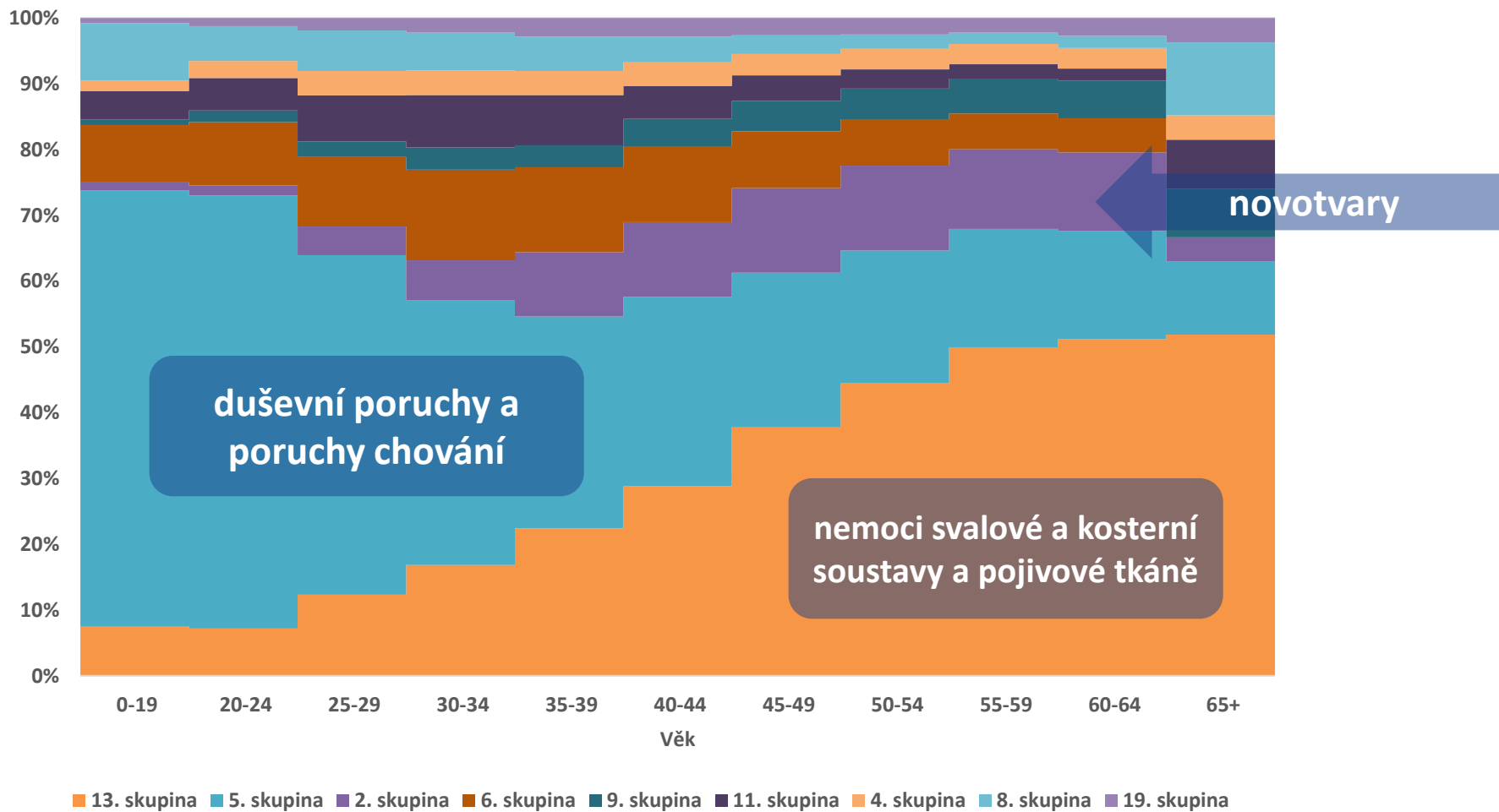
II. stupeň

Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Duševní poruchy a poruchy chování
Nemoci oběhové soustavy

I. stupeň

Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
Duševní poruchy a poruchy chování
Nemoci oběhové soustavy

Diagnózy vedoucích k udělení invalidity I. stupně u žen

Rekvalifikace OZP

- Zapojení OZP v souvislosti se stupněm invalidity a diagnózou, nemocností, četností hospitalizací, zaměřením rekvalifikace, věkem, pohlavím, bydlištěm, vzděláním

Dočasná pracovní neschopnost OZP

- Četnost a příčiny DPN v souvislosti se stupněm invalidity a diagnózou, oborem pracovního uplatnění, četností hospitalizací, věkem, pohlavím, bydlištěm, vzděláním

Příklady dat k propojení

- **MPSV:** OZP zapojené do programů APZ, stupeň invalidity, obor zaměstnání, typ programu APZ, nepojistné sociální dávky, dosažené vzdělání, demografické údaje
- **ČSSZ:** diagnóza pro přiznání invalidity, důchody, délka a obor pracovního uplatnění, diagnóza pro stanovení DPN a její délka
- **ÚZIS:** historie diagnóz a hospitalizací, jejich délka a příčina, ambulantní zdravotní služby

Spolufinancováno
Evropskou unií

Registrační číslo projektu CZ.03.02.02/00/22_004/0004598

Děkujeme za pozornost

*Zpracování sociálních a zdravotních
dat pro využití v praxi - SZ DATA*

szdata@mpsv.cz

<https://www.mpsv.cz/sz-data>

